
AMSTELODAMUM
Maandblad voor de kennis van Amsterdam

*Orgaan van het
Genootschap Amstelodamum*

Vierennegentigste jaargang 2007

REDACTIE

Marten Jan Bok
Remmelt Daalder
Johan Giskes
Merel Klein
Norbert Middelkoop
Marije Hristova *Beeldredactie*
Winfred van de Put *Voorzitter*
Gabri van Tussenbroek
Kees Verkerk

EINDREDACTIE

Marjan Vrolijk

Inhoud

- Tom van der Molen, Govert Flinck: ‘geneigt tot
grootere ondernemingen’ I, 3
- Dick Venemans, Piëtisme in de Oosterkerk I, 12
- Gabri van Tussenbroek m.m.v. Dik de Roon,
Amsterdam – Scheepvaartmuseum. Een onor-
thodoxe reparatie in de achttiende eeuw II, 3
- Michiel Roscam Abbing, Joanna Koerten (1650-
1715) en David van Hoogstraten (1658-1724).
Een bijzondere relatie tussen twee bekende
Amsterdammers II, 14
- Frans Thuijs, Op zoek naar de ware Jaco. Jacob
Frederik Muller (1690-1718): zijn criminele
wereld, zijn berechting en de mythe na zijn
dood III, 3
- Albert van der Vliet, De Oeverlanden. Een land-
schapspark in de geest van Jac.P. Thijsse III, 15
- Fokke F. van der Meer, De Groene Helm aan de
Keizersgracht IV, 3
- P.D. Meijer en A. Ringer, Wat aan de Obrecht-
sjoel voorafging. Twee tijdelijke synagogen en
een niet uitgevoerd ontwerp in Amsterdam-
Zuid IV, 17
- Gerrit Vermeer, Het Dolhuis in Amsterdam en
het tomen van de razernij V, 3
- Norbert E. Middelkoop, De Stedenmaagd als
bouwmeester. Nicolaes Berchems *Allegorie op de
uitbreiding van Amsterdam* V, 19
- Guido Hoogewoud, De eerste kerk van Kees
Fens: de Chassékerk VI, 3
- Norbert E. Middelkoop, Heden en verleden rond-
om de Chassébuurt VI, 14
- Ronald Glaudemans en Jos Smit, ‘Ende men
maect een capel’. Een andere kijk op de archi-
tectuur- en bouwgeschiedenis van de Kapel ter
Heilige Stede VI, 19

HET AMSTERDAM VAN KEES FENS

- De wijding van het wandelen I, 1
- Het geluk van de brugleuning II, 1
- Het licht maakt de dienst uit III, 1
- Beschermheer van de stad IV, 1
- Met dank aan Vondel V, 1
- Marita Mathijsen, Kees Fens: geboren Amster-
dammer VI, 1

AMSTERDAMSE NOTITIES

- Johan Giskes, Overlijden van Harry N. Sierman
V, 31

VAN DE BOEKENTAFEL

- Remieg Aerts & Piet de Rooy, *Geschiedenis van Amsterdam*, deel III *Hoofdstad in aanbouw. 1813-1900*, Jan Bank I, 26
- S.A.C. Dudok van Heel, *De jonge Rembrandt onder tijdgenoten. Godsdiens en schilderkunst in Leiden en Amsterdam*, Joke Spaans III, 30
- Piet de Rooy, Guus Meershoek en Doeko Bosscher, *Geschiedenis van Amsterdam*, deel IV *Tweestrijd om de hoofdstad. 1900-2000*, Jan Bank IV, 27

VAN HET BESTUUR

- Jaarvergadering in het Joods Historisch Museum I, 30
- Verslag jaarvergadering 2006 I, 30
- Wijzigingen bij de contributie inning I, 32
- Excursie naar het Oostelijk Havengebied II, 30
- In memoriam Schelto Patijn IV, 30
- Zorg om de monumentenzorg IV, 30
- Uitnodiging voor de verjaardag van Amsterdam V, 31
- Novemberlezingen. Het interieur V, 32
- De 'Van Houten-methode' voortaan onbeschermd VI, 32
- Pius X VI, 32
- Excursie naar de Bijzondere Collecties van de Universiteitsbibliotheek op zaterdag 13 januari 2008 VI, 32

Index

- Admiralengracht VI, 15-17*
Aerts, Remieg I, 26
Afrika, pakhuis VI, 8
Allebé, August VI, 15
Allegorie op de uitbreiding van Amsterdam (schilderij) V, 19-26*
Amstelhof, Diaconie der Nederlands Hervormde Gemeente IV, 32*
Amstelkerk I, 12
Amstelveenseweg III, 18, 23*
Amsterdam Windsurfing, plankzeilvereniging III, 27-28
Amsterdamse Bos III, 15-16, 24
Anthoniszoon, Cornelis V, 5, 6, 9, 11; VI, 22-23, 29

Baarsjesweg VI, 3
Baas, Pieter II, 5
Balck, Jacob Frederik (zie Muller, Jacob Frederik)
Bank, Jan I, 29; IV, 29
Bast, Pieter VI, 22-23, 29
Bazel, K.P.C. de IV, 22
Begijnenkerk I, 12
Benei Teimon, vereniging IV, 17
Berchem, Nicolaes Pietersz. V, 19-21, 23-26
Berckenrode, Balthasar Florisz van VI, 22-23, 29; V, 7, 14
bezoekersboek (zie stamboek)
Bicker, Andries IV, 4, 13
Bicker, Cornelia IV, 6, 9-11, 13
Bicker, Geertruida IV, 10
Biema, Eduard van III, 7
Birnbaum, S. IV, 18
Blok, Adriaen II, 14, 18-20, 24
Bol, Ferdinand I, 10
Boonen, Arnold II, 25
Borwinkel, Cornelis I, 12, 15, 19-24
Bosbaan III, 16
Bosscher, Doeko IV, 27
Brakensiek, Johan (Jan) III, 5-6*
Brandt, Johannes II, 19, 21-27*
Broekhuizen, Joan van II, 21-27
Brouwersgracht III, 2*
Bruinsma, H. VI, 4

Buitengasthuis V, 16
Bulthuis, Jan II, 3

Cartouche, Louis-Dominique III, 5
Cellebroedersklooster (Haarlem) IV, 7*
Centraal Israëlitische Ziekenverpleging (C.I.Z.) IV, 21, 24
Centraal Station II, 30-31
Chassébuurt VI, 3, 14-18
Chassékerk VI, 3-5, 7-12, 14, 16*
Chasséstraat VI, 4-6, 12
Christiaan IV, koning IV, 4, 7-8
Christiaan V, koning IV, 7
Coek, Jan Heymansz V, 25
Coenraads, Jan III, 6
Collen, Ferdinand van III, 5, 10-11*
Colon, Jacob A. IV, 12-13
Coornhert, Dirck Volkertsz V, 4
Corver, Joan III, 11
Covelen, Jan van VI, 29
Cuypers, P.J.H. VI, 5, 8

Daamen, Maria Jacoba IV, 11
Damen, M.H. VI, 5
Dapper, O. V, 7, 10-11, 13, 15
Dekker, N.Ch. I, 15
Dolhuis V, 3-16*
Don Bosco, Ambachtsschool VI, 9, 11
Dorstman, Adriaan I, 12
Dudok van Heel, S.A.C. III, 30
Dülmen Krumpelmann, Erasmus Bernhard von VI, 15-17

Ehnle, A.J. III, 5
Eilandskerk I, 12
Elandsgracht III, 3, 6-7*
Elswout, buitengoed IV, 7
Elte, Harry IV, 17, 23-24; VI, 10
Erckel, Anna van I, 10

Fens, Kees I, 1-2; II, 1-2; III, 1-2; IV, 1-2; V, 1-2; VI, 1, 3-4, 6-8, 10, 12, 14-16, 18
Flinck, Govert I, 3-10*
Flinck, Nicolaes Anthonie I, 10

* betekent dat het betreffende onderwerp (ook) bij de illustraties voorkomt

- formeel II, 8-12*
 Fort van Sjako III, 3, 6-7*
 Fouquet Pierre Jr. I, 14
 Frederik Hendrikplantsoen I, 2*
 Frederik III, koning IV, 8
 fundament (zie fundering)
 fundering II, 3-13

 Gadelle, J. II, 23-24, 26*
 Gasthuiskerk I, 12
 Gerlagh, Bert VI, 15
 gewelfformeel (zie formeel)
 gewelven(stelsel) II, 4-13*
 Gjorslev, landgoed IV, 9-10
 Glaudemans, Ronald VI, 19, 30
 Goeree, Jan II, 27, 29
 Groene Helm, de IV, 3, 6, 9-11, 13
 groepsporetten I, 5-8*
 Gunst, P. van II, 21, 25

 Haarlemmermeer III, 16-17*
 Haas, Joan de II, 27
 Hardeveld, J.M. van VI, 10
 Hart, Abraham van der V, 15
 Haze, Jeronimus de III, 11
 Heij, Matthijs van der II, 17-18
 Heilige Hoek VI, 20, 22-24, 27
 Heimans, Eli III, 17
 Heinzestraat IV, 17, 19, 21
 Helst, Bartholomeus van der I, 3, 8
 historieschilderkunst (zie historiestukken)
 historiestukken I, 3-8, 10*
 Hoefftijn, Grietje Pieters van V, 5
 Hooch, Pieter de V, 5
 Hoofdweg VI, 15-16*
 Hoogewoud, Guido VI, 3, 13
 Hoogstraten, David van II, 14-22, 24-27*
 Hoogstraten, Samuel van I, 3; II, 14
 Houbraken, Arnold I, 3-5, 8, 10; II, 14, 18-19,
 22-24
 Houten, E. van IV, 31
 Houtenpanden, Van IV, 31; VI, 32*
 Houven, Sophia van der I, 10
 Huibers, J.P. VI, 4
 hulpsynagoge (Jacob Obrechtstraat) IV, 18-20,
 22, 24*
 Huydecoper, Joan I, 7*

 IJhaven II, 30*
 Irgens von Westerwiick, Joachim (zie Irgens,
 Joachim)

 Irgens, Andreas IV, 6-8
 Irgens, Fredrik Christian IV, 6
 Irgens, Gerhard (Gerrit) IV, 6, 11
 Irgens, Hendrickus IV, 6
 Irgens, Joachim IV, 30-9, 11, 13
 Irgens, Johannes (broer van Joachim) IV, 4
 Irgens, Johannes (zoon van Joachim) IV, 6
 Irgensdal, landhuis ('s Graveland) IV, 7, 9-10
 Israëls, Isaac I, 26

 Jaagpad III, 21-22, 24, 26-28*
 Jaco (zie Muller, Jacob Frederik)
 Jantzen, Ferd. VI, 10
 Java-eiland II, 30*
 Joling, A.J. VI, 8
 Jong, Cornelis de IV, 5
 Jong, Lucas de III, 9-10
 Jürgens, Heinrich IV, 3

 Kapel ter Heilige Stede VI, 19-30*
 Karnemelksegat III, 20
 Keizersgracht IV, 3, 6-7, 11
 Keyser, Hendrick de V, 14
 Kloveniersburgwal V, 5-10, 12, 15-16*
 knipkunst II, 14-15, 22, 27
 knipsels II, 14-16, 22*
 KNSM-eiland II, 32*
 Koenenkade III, 18-20, 23
 Koenenmolen III, 19-20, 22*
 Koenensluis III, 19-20*
 Koerten, Joanna II, 14-27*
 koper IV, 4-6
 kopererts IV, 5*
 kopermijnen IV, 4-5, 10
 Kortenaerstraat VI, 5-6
 Kostverlorenvaart VI, 3

 Laan, Jan van der VI, 32
 Lamberts, Gerrit V, 13
 Lambertszoon, Gereart V, 14
 's Lands Zeemagazijn II, 3-13*
 Latijnse school (Haarlem) IV, 7*
 Lauriersgracht I, 3
 Leeuw, Johanna Maria de V, 5
 Lekkersluis III, 2*
 Lennep, Jacob van III, 5*
 Leprozenhuis V, 6
 Leth, Andries de V, 26
 Liefde, parochie de VI, 4
 Lievens, Jan V, 2

- Lijnbaansgracht 1, 26*
- Lloyd Hotel II, 30, 32
- Loeb, ir. S.F. IV, 19-22, 24
- Lommers, Griet III, 3-4, 11
- loterij (t.b.v. het Dolhuis) V, 6-10
- Mander, Karel van I, 3
- Maria Magdalenakerk VI, 5
- Marselis, Gabriel IV, 5-7, 9
- Mathijssen, Marita VI, 1
- Maurik, Justus van III, 3, 5-7*
- Maximiliaan van Oostenrijk, aartshertog VI, 20-21
- Meekeren, Job van I, 5
- Meer, Fokke F. van der IV, 3, 14
- Meershoek, Guus IV, 27
- Meijer, P.D. IV, 17, 25
- Mercier, Helene III, 6
- Meyners, Josina II, 14
- Middelkoop, Leo VI, 14, 16
- Middelkoop, Norbert E. V, 19, 26; VI, 14, 18
- Moerlose, Isabelle de V, 4
- Molen, Tom van der I, 3, 10
- monumentenzorg IV, 30-32
- Muller, Catharina III, 8, 12
- Müller, Heinrich (Henrick) IV, 4, 6
- Muller, Herman Jansz V, 8
- Muller, Jacob Frederik III, 3-12*
- NDSM-terrein I, 30, 31
- Nederlandsch Israëlitische Hoofdsynagoge (N.I.H.S.) IV, 17, 24
- Nieuwe Kerk I, 12; VI, 19-20, 30
- Nieuwe Meer III, 15-17, 19-25, 27, 29*
- Nieuwe Werkhuis V, 4
- Nieuwezijds Kapel I, 12; VI, 21-22
- Nobelink, Nobert III, 4
- noodsynagoge (C.I.Z.-terrein) IV, 23-24*
- Noorderkerk I, 12
- Noordzeekanaal II, 30
- Obrechtplein, Jacob IV, 17
- Obrechtsjoel IV, 17, 24
- Oeverlanden III, 15-29*
- Oeverlanden Blijven!, vereniging III, 24-25, 28-29
- Ohel Jaa'cob, vereniging IV, 18, 24
- Olie Jbz, Jacob I, 28
- Onderwijzer, A.S. IV, 20
- Onklaar Anker, watersportvereniging III, 27-28
- Ons Buiten, volkstuintuin III, 25-28*
- Onze Lieve Vrouwe van Altijddurende Bijstand (zie Chassékerk)
- Oostelijk havengebied II, 30-31
- Oostelijke Handelskade II, 30-32*
- Oosterdok II, 3*
- Oosterkerk I, 12-24; II, 29*
- Oostsanen, Jacob van VI, 21, 29
- Op ten Noort, A.H. IV, 20
- Opoe, café III, 21-22
- Oude Kerk I, 12; VI, 19-22, 24-28, 30*
- Oude Singel (zie Kloveniersburgwal)
- Oude Turfmarkt VI, 32
- Oudezijds Kapel I, 12
- Overclammer, Johan Clement III, 8, 12
- Overclammer, Johan Melchers III, 8, 12
- Paleis voor Volksvlijt I, 28*
- Patijn, Schelto IV, 2, 20*
- Paulusbroeders V, 4, 6
- Peek & Cloppenburg, modemagazijn VI, 8
- piëtisme I, 12, 19, 24
- Pius x-kerk VI, 32
- Plack, Nicklaus de la I, 14
- Polostraat, Marco VI, 15-16*
- portretschilderkunst (zie portretten)
- portretten I, 3, 5-8*
- Posthoornkerk VI, 9
- Postjesweg VI, 15-18*
- Pouwelsz, Hendrik V, 3, 9
- preekstoel (Oosterkerk) I, 13, 16-18, 21*
- Rantzau, Christian IV, 4
- Rantzau, Gert IV, 4
- Rasphuis V, 4-5
- Regteren, Adolf van III, 10
- Ridder, J. de III, 11
- Rieck (zie Rijck)
- Riekermolens III, 20-21*
- Riekerpolder III, 17, 26-27*
- Rietwijkstraat (zie Rijck)
- Rijck III, 17, 21
- Ringer, A. IV, 17, 25
- Ripa, Cesare V, 20-22
- Ris, Klaas III, 6*
- Roon, Dik de II, 3, 13
- Roosenburg, ir. D. IV, 20
- Rooy, Piet de I, 26; IV, 27
- Røros, kopermijnen IV, 4, 10
- Røros, Noorse bergstad IV, 5*
- Roscam Abbing, Michiel II, 14, 27
- Rövekamp, A.J.M. III, 21-22
- Rozenstraat IV, 31; VI, 32*
- Ruijterweg, Admiraal de VI, 3, 6

- Santen, L. van II, 18
 Schaeferbrug, Jan II, 1*
 Schardinel, bankier IV, 10
 Scheepvaartmuseum II, 3-13*
 Schenck, Petrus II, 15, 25-26; V, 12
 Schinkel III, 17, 19, 21-23
 Schouten, Hermanus Petrus I, 14
 Schouten, Petrus I, 19
 Schouten, Willem V, 5
 Schutte, Rutger I, 19-20, 24
 Scott, Balthasar III, 9-11*
 Sehested, Hannibal IV, 4
 Shell-terrein I, 31
 Sierman, Harry N. V, 31
 Sint Augustinuskerk VI, 9, 11
 Sint Nicolaaskerk IV, 2
 Sint Stephanuskerk VI, 9
 Sint-Agnesschool VI, 6
 Sint-Janschool VI, 6
 Sint-Ursulaklooster V, 4-5
 Sjako (zie Muller, Jacob Frederik)
 Slatuinenweg VI, 3
 Sloten III, 17, 21
 Sloterjaagpad III, 18-19
 Smit, Jos VI, 19, 30
 Spaans, Joke III, 30
 Spanderswoud, landgoed IV, 9*
 Speijkstraat, Van VI, 3-4
 Spinhuis V, 4-5
 Spinhuissteeg V, 5, 9, 15-16
 Stads Bushuis V, 6
 Stalpaert, Daniel I, 12; V, 23, 25
 stamboek (Joanna Koerten) II, 14-19, 22-24, 27
 Star, De (zie Sint Augustinuskerk)
 Stichting Synagoge-Fonds Amsterdam-Zuid IV, 17-18
 Stopendael, Daniel I, 13
 Stroomer, mgr. P. VI, 4-5
 Swanenburgh, Gerrit Barentsz V, 25
 synagogen IV, 17-24

 Technisch Advies Bureau Roosenburg, Op ten Noort en Scheffer (TARBOS) IV, 20
 Thijsse, Jac. P. III, 15, 17-23, 29*
 Tholens, K.P. VI, 4-6, 8-11
 Thomasz, Thomas IV, 7
 Thoveling, Ingitta I, 4-5, 8*

 Thuijs, Frans III, 3, 13
 Tideman, Philip II, 17-19
 Tijd, drukkerij De VI, 8
 Tulp, Nicolaas I, 5
 Tussenbroek, Gabri van II, 3, 13

 Uffenbach, Zacharias Conrad von II, 20, 21, 22; V, 26
 Ulfeldt, Corfitz IV, 4, 6

 Valck, Gerard I, 16
 Veemkade II, 30*
 Venemans, Dick I, 12, 24
 Verlaat, L. van 't IV, 24
 Vermeer, Gerrit V, 3, 16
 Versyl, Elisabeth V, 26
 Vestervig, kerk IV, 3, 8, 10-11*
 Vestervig, klooster IV, 7, 9
 Vestervig, landgoed IV, 9-11
 Vicq, François de III, 9
 Vierde Ambachtschool VI, 16-17*
 vierde stadsuitleg V, 19
 Visscher, Nicolaes I V, 23, 25-26
 Visscher, Nicolaes II V, 26
 Vliet, Albert van der III, 15, 29
 Vollenhoven, Joannes II, 22-24
 Volten, André I, 30-31
 Vondel, Joost van den V, 2, 11, 14*
 Voorzienigheid, instituut De VI, 9
 Vos, Jan V, 19, 21, 24-25
 Vredeskerk VI, 7

 Wandelaar, Jan III, 10
 Wassenaar Obdamstraat, Jacob van VI, 5-6, 14
 waterkelders II, 5-8*
 waterreservoirs (zie waterkelders)
 Waveren, Frans van I, 7*
 Westerkerk I, 12
 Willem III, schutsluis I, 27*
 Willige Rasphuis (zie Nieuwe Werkhuis)
 Wils, Jan VI, 10
 Wit, Frederik de IV, 12-13
 Witt, Johan de I, 6
 Witte de Withstraat VI, 17-18*

 Zuiderkerk I, 12
 Zwijgerkerk, Willem de VI, 7

